

CULTUUR

► Handbeschilderde tegels waren enkele eeuwen geleden kostbaar. Met een rijk betegelde schouw kon je laten zien hoe welvarend je was. FOTOS NEDERLANDS TEGELMUSEUM

Tulpen en tegels: minder Hollands dan het lijkt

Bloembollen, tegels en botanische tekeningen. Het Nederlands Tegelmuseum in Otterlo legt in een verfrissende expositie leuke dwarsverbanden.

Martin Pieterse
Otterlo

Tegels en tulpen: Hollandser kan het haast niet. Maar zowel de tegel als de tulp danken we aan de Turken. En aan de Hollandse nieuwsgierigheid, dat ook. Met de expositie *Het Tegelmuseum gaat uit de bol* legt het museum in Otterlo op een leuke manier verbanden tussen bloembollen, tegels en kunst.

In de tweede helft van de zestiende en in de zeventiende eeuw waren de relaties tussen de Nederlanden en de Turkse sultan uitstekend. Er werden ambassadeurs uitgewisseld en de Turken namen als geschenk wel eens een mandje bloembollen mee voor de Nederlanders om de relatie nog verder te verbeteren. Bolgewassen groeiden in Turkije volop en er kwamen mooie, heel on-Nederlandse bloemen uit.

Zoals de tulp dus, die nu niet meer uit onze folklore is weg te denken. In het Tegelmuseum zijn tientallen Nederlandse wandtegels tentoongesteld, waarop tulpen zijn afgebeeld. Wandtegels die weer werden geïnspireerd op de met tegels beklede paleizen en moskeeën uit het Midden-Oos-

ten. Dergelijke handbeschilderde tegels waren best kostbaar. Met een rijk betegelde schouw kon je uitstekend laten zien hoe welvarend je was.

Je kon met tulpen op tegels ook suggereren dat je wist hoe de wereld eruit zag. Want al die bolgewassen uit het verre Turkije werden hier in Nederland nauwkeurig onderzocht, onder andere in de botanische tuin van de universiteit van Leiden.

Kennis en wetenschap stonden in de Nederlanden van de zeventiende eeuw in hoog aanzien. Planten uit verre landen werden hier gekweekt en grondig onderzocht, onder andere om te bepalen of ze geneeskrachtig of anderszins nuttig waren. De onbekende planten werden bestudeerd en beschreven in boeken die werden geïllustreerd met ingekleurde houtsnede-afdrukken en gravures. Een aantal van die prenten maakt deel uit van de expositie. Het is opvallend hoe gedetailleerd de oude illustraties zijn. Je herkent de diverse soorten

► **Je kon met tulpen op tegels ook suggereren dat je wist hoe de wereld eruit zag**

planten meteen.

Ook in de 21ste eeuw worden er nog botanische tekeningen gemaakt voor wetenschappelijke studies. Tekeningen zijn nauwkeuriger en gedetailleerder dan foto's. Tussen 1998 en 2013 werkte Anita Walsmit Sachs als botanisch tekenaar voor de Universiteit Leiden. Enkele van haar prachtig uitgewerkte aquarellen zijn in het Tegelmuseum te bewonderen. Zoals een fraai bosje elegante kievitsbloemen.

Het is opvallend hoe dikwijls kievitsbloemen en de eraan verwante keizerskroon op oude prenten en tegels werden afgebeeld, bijna net zo vaak als tulpen. Blijkbaar vonden de Hollanders de kievitsbloem een erg sierlijke en exotische plant. Typisch een plant waarmee je kon laten zien dat je smaak had, en kennis van plantkunde en andere wetenschap. In de Gouden Eeuw was je daarmee een hele baas.

Het Tegelmuseum gaat uit de bol is een kleine maar fijne tentoonstelling, die de bezoeker op een verfrissende manier laat kijken naar oud-Hollandse tegels, die in dit geval minder Hollands zijn dan het lijkt.

■ *Het Tegelmuseum gaat uit de bol*, tot en met 18 juni, Nederlands Tegelmuseum, Eikenzoom 12 in Otterlo, dinsdag tot en met vrijdag 10.00 tot 17.00 uur, zaterdag en zondag vanaf 13.00 uur.

Gemaakt

De beste Nederlandstalige R&B-zangeres en songwriter sinds tijden wordt ze genoemd. Linde Schöne uit Nijmegen is een snel rijzende ster. Zelf is ze niet verbaasd.

Anne Nijtmans
Nijmegen

Ze zingt catchy liedjes met sterke teksten, heeft een warme, lichthese stem en het uiterlijk van een diva. Linde Schöne is gemaakt voor het podium.

Het laatste half jaar gaat het hard met haar. Optredens in *De Wereld Draait Door*, een nominatie voor de 3FM Awards. Bij muziekfestival Noorderslag werd ze de grote belofte genoemd.

Op een omafiets komt ze naar de afspraak in haar thuisstad Nijmegen. Gekleed en opgemaakt in uitbundige kleuren. „Ik heb nu eenmaal een plus size zandloperfiguur. Dit soort outfits horen bij mij.” De jonge Nijmeegse (onlangs

werd ze 24) werkt al lang naar haar doorbraak als zangeres. Ze is blij dat het niet te vroeg is gebeurd. „Nu klopt het. Mijn teksten, de muziek en mijn leven.”

Haar EP *Liefde van de vloer* die in september 2016 uitkomt, trekt de aandacht van de muziekwereld en de media. „Linde schrijft wat ze voelt, ze zingt wat ze voelt, ze een heel pure persoonlijkheid”, zegt Vincent Patty, directeur van platenlabel Noah's Ark. „We hebben de tijd genomen om haar te presenteren. Naast zo'n krachtige zangeres moet je een stevige producer hebben.”

Na een zoektocht koppelt Patty haar aan dj en producent Boeboe. 'Linde meet Boeboe, Boeboe meet Linde, ga samen iets moois maken', mailt hij hen. Het blijkt een weergalozes combinatie. Zijn mu-

► **Linde Schöne wil een van de beste zangeressen van Nederland worden.**

FOTO FLIP FRANSSEN